

6. Økonomisk Statistik

Den økonomiske statistik omfatter ud over nationalregnskabet tillige statistik over de offentlige finanser og kreditmarkedet, prisstatistik, forbrugsundersøgelse, udenrigshandelsstatistik samt økonomiske modeller og international rådgivning.

6.1 Ressourcer

I 2004 vil der være 137,5 årsværk til rådighed i Økonomisk Statistik, og egne indtægter vil beløbe sig til 15,2 mio. kr., jf. *tabel 6.1*. 114,2 årsværk finansieres af finanslovsbevillingen, medens 23,3 årsværk finansieret af egne indtægter.

Tabel 6.1 Økonomisk Statistik.
Årsværkene og deres forventede finansiering i 2004

	Årsværk	Egne indtægter mio. kr.
Finansloven	114,2	•
Brugerbetaling i alt	23,3	
Heraf:		
Finansieringstilskud	12,1	7,0
Publikationssalg	0,5	0,3
Indtægtsdækket virksomhed	10,7	7,9
I alt	137,5	15,2

125,3 årsværk anvendes til udarbejdelse af statistikprogrammet, mens 10,7 årsværk anvendes til udarbejdelse af betalte serviceopgaver, jf. *tabel 6.2*.

Tabel 6.2 Økonomisk Statistik.
Årsværkene fordelt på opgavetyper og deres finansiering 2004

Opgavetyper	Årsværk finansieret af		I alt
	Finans- loven	Brugerne	
Lovpligtig statistik	106,8	8,6	115,4
Øvrig statistik	5,9	4,0	9,9
Infrastruktur	1,5	-	1,5
Serviceopgaver	•	10,7	10,7
Årsværk i alt	114,2	23,3	137,5

Tabel 6.3 Økonomisk Statistik. Ressourcer og lovgivning pr. 1. januar 2004

	Årsværk 2004	EU- lovgiv- ning ¹	Dansk lovgiv- ning ¹	Finan- sierings- tilskud ²
Økonomisk Statistik i alt	137,5			
216. Afdelingsdirektøren (INFRA)	1,5			
06. Nationalregnskab (STATISTIK)	39,6			
061. Årligt nationalregnskab	11,2	ja		ja
062. Kvartalsvis nationalregnskab	5,0	ja		
063. Betalingsbalancen	3,0	ja		
064. "Grønt nationalregnskab" og input-output ..	4,0	ja		ja
065. Kapitalapparat og formuer	3,4	ja		
066. Ny betalingsbalance	13,0	ja		
05. Offentlige Finanser (STATISTIK)	26,2			
051. Offentlige finanser generelt	14,8	ja		
052. Kommunale regnskaber og budgetter	2,8	ja		ja
053. Regnskaber for offentlige virksomheder	2,0	ja		
054. Kreditmarked	1,8	ja		
055. Finansielle konti og FISIM	3,8	ja		
056. EU's egne indtægter	1,0	ja		
12. Priser og Forbrug (STATISTIK)	17,4			
121. Prisstatistik	13,7	ja	ja	
122. Ejendomssalg og tvangsauktioner	0,4			
123. Forbrugsundersøgelsen	3,3			
02. Udenrigshandel (STATISTIK)	34,8			
021. EU-handel (Intrastat)	25,6	ja		ja
022. Handel med andre lande	5,2	ja		
023. Formidling mv.	4,0			ja
20. Økonomiske Modeller (STATISTIK)	7,3			
201. ADAM-modellen	7,3		ja	ja
202. Miljømodeller (EMMA mv.)	-			
19. International Rådgivning (IDV)	6,0			
191. Egne medarbejdere	3,0			
192. Indlån fra andre kontorer	3,0			
33. Kundecenter 3 (IDV)	4,7			
331. Serviceopgaver udført af 6. kt.	0,4			
332. Serviceopgaver udført af 5. kt.	0,9			
333. Serviceopgaver udført af 12. kt.	0,7			
334. Serviceopgaver udført af 2. kt.	1,9			
335. Serviceopgaver udført af 20. kt.	0,8			

Anm. STATISTIK = Statistikprogrammet. IDV = Indtægtsdækket virksomhed. De anførte årsværk vedrørende IDV er kun de direkte udførende årsværk. INFRA = Infrastruktur.

¹ Se specifikationen i bilag 2. ² Se specifikationen i bilag 3.

6.2 EU-samarbejdet

Større krav til EU-statistikken

Som det fremgår af tabel 6.3, er den generelle økonomiske statistik på næsten alle områder omfattet af EU-lovgivning. Dette må ses på baggrund af den centrale rolle, som disse statistikker indtager både i relation til den generelle beskrivelse af den økonomiske udvikling i EU og en række mere specifikke administrative anvendelser i forbindelse med EU's egne indtægter. Tilsvarende for overvågningen af landenes opfyldelse af konvergensprogrammerne iht. proceduren om de uforholdsmæssige store underskud (EDP). På denne baggrund stilles der stadig stigende krav til statistikens kvalitet på disse områder.

ØMU-handlingsplan

ECOFIN-rådet godkendte i 1999 en rapport om informationsbehovet i ØMU's tredje fase. Fremdriften i opfyldelsen af de handlingsplaner, der blev udarbejdet i tilknytning hertil, er blevet vurderet i en række fremskridtsrapporter. Således blev den femte fremskridtsrapport forelagt for ECOFIN i februar 2003. Danmarks Statistik har kunnet leve op til den afgivne handlingsplan, som bl.a. omfatter en række af de nedenfor omtalte områder. Ved udgangen af 2003 vil stort set alle mål i handlingsplanen være opfyldt.

Sideløbende med gennemførelsen af handlingsplanerne har ECOFIN-Rådet i december 2002 godkendt en rapport om målsætninger for udbygning og fremskyndelse af en række vigtige statistikker og indikatorer for den økonomiske udvikling i EU herunder Euro-området (Principal European Economic Indicators, PEEIs). Forbedringerne forventes gennemført efter planen inden udgangen af 2005. Rapporteringen om fremskridt på dette område vil i 2004 blive samordnet med fremskridtsrapporterne for ØMU-statistik og for gennemførelsen af korttidsforordningen (se erhvervsstatistik).

Nationalregnskabsrelaterede statistikker

BNI-indberetning til EU

I december 2003 blev de danske BNI-opgørelser genstand for en meget omfattende rutinemæssig kontrolprocedure fra Kommissionens side. I 2004 vil der blive foretaget BNI-indberetning til EU som grundlag for beregningen af den største del af Danmarks bidrag til EU's egne indtægter. Fra og med tællingsåret 2002 indberettes BNI i overensstemmelse med ENS 1995.

Finansielle konti

Der arbejdes på at nedbringe udgivelsestiden fra de nuværende 13 måneder til 9 måneder. Danmark har på dette punkt en undtagelses-

bestemmelse fra ENS95-indberetningsprogrammets leveringsfrist, som udløber i 2005. Arbejdet med fremskyndelsen vil blive intensivere i 2004. Endvidere vil arbejdet i 2004 være præget af datarevisionen af nationalregnskabet (jf. nedenfor). Reviderede finansielle konti for perioden 1995-2001 vil blive offentliggjort i januar 2005 sammen med de foreløbige opgørelser for 2002 og 2003.

*Rente-
marginalen* I 2002 er det ved Kommissionsforordning endeligt afgjort, at rentemarginalen (FISIM) i nationalregnskabet skal fordeles på brugerehverv og -sektorer fra og med indberetningsåret 2005. Denne beslutning kræver omfattende omlægninger af nationalregnskabet. Der er i 2003 gennemført beregninger af FISIM fordelt på sektorer for perioden 1995-2002. I 2004 etableres der med udgangspunkt i sektorfordelingerne en erhvervsfordeling af FISIM med beregninger tilbage til 1966. Data indarbejdes i nationalregnskabet til offentliggørelse i decemberversionen 2004.

*Kapital-
apparat* Tal for kapitalapparatet frem til primo 2004 samt forbrug af fast realkapital til og med 2003 vil blive offentliggjort i 2004. Endvidere offentliggøres i 2004 tal for motorkøretøjernes værdi frem til 2003.

*Input-
output* Danmark har i 2003 i henhold til ENS-indberetningsprogrammet for første gang indberettet symmetriske input-output tabeller til Eurostat. Årspublikationen *Input-output Tabeller og Analyser, Import, Beskæftigelse og Miljø* vil i 2004 overgå fra at udkomme på dansk til at udkomme på engelsk. Endvidere deltog Danmarks Statistik også i 2003 aktivt i udarbejdelsen af Eurostats manual for input-output tabeller - et arbejde, der forventes afsluttet i 2004.

*Sort økonomi
og
illegal aktivitet* I 2003 er der påbegyndt et projekt, der omfatter en opdatering af opgørelsen af den ikke-deklarerede økonomi (sorte økonomi). Projektet afsluttes i første halvår 2004. BNI-indberetningen, jf. ovenfor, skal fra 2005 indeholde skøn over nærmere bestemte illegale aktiviteter. Et beregningssystem opstilles i 2004.

*Kvartalsvise
offentlige finanser* Der er i 2003 blevet vedtaget en Parlaments- og Rådsforordning, som indebærer en udbygning af de kvartalsvise finansielle konti for offentlig forvaltning og service med oplysninger om modpartssektoren for de finansielle transaktioner og beholdninger. Dette arbejde vil for Danmarks vedkommende blive gennemført i løbet af 2004 med henblik på offentliggørelse i 2005.

Ny klassifikation af det offentliges udgifter efter formål (COFOG) I januar 2002 er der ved Kommissionsforordning vedtaget en ændring af klassifikationen af det offentliges udgifter efter formål (COFOG). Arbejdet med at indføre den nye klassifikation er påbegyndt i efteråret 2003, og den første reviderede udgave af det offentliges udgifter efter formål for perioden efter 1995 offentliggøres i november 2004.

Institutionelle sektorer på kvartalsbasis En EU-forordning om indberetning af opgørelser af de institutionelle sektorer på kvartalsbasis vil blive vedtaget i løbet af 2004. Beregningssystemet herfor planlægges etableret i 2004, således at offentliggørelse og indberetning til EU kan påbegyndes i foråret 2005, som forudsat i forordningen. Forberedelserne sker med delvis EU-finansiering.

Andre økonomiske statistikker

Andre korttidsstatistikker Ud over de nationalregnskabsrelaterede statistikker spiller især udenrigshandelsstatistik, betalingsbalance og prisstatistik en væsentlig rolle i relation til EU's statistikbehov. Hertil kommer krav om beskæftigelsesoplysninger, der er sammenhængende med nationalregnskabet. På disse områder findes der en meget omfattende sæt af EU-retsakter, forpligtende aftaler mv., der er under fortsat udbygning. Således er der nu for betalingsbalancen, som er den sidste centrale økonomiske statistik, der ikke er omfattet af selvstændig EU-lovgivning, en Parlaments- og Rådsforordning undervejs. Betalingsbalancen har dog hele tiden været omfattet af ENS-forordningens krav om en udlandskonto.

Løn og arbejdstimer Resultaterne af en hovedrevision af arbejdstidsregnskabet, som er afsluttet i efteråret 2003, vil blive indarbejdet i nationalregnskabet og offentliggjort i begyndelsen af 2004.

Ny Intrastat forordning Ved årsskiftet 2004/05 forventes en revideret Intrastat-forordning at træde i kraft. Den oprindelige forordning, med mindre løbende tilføjelser, har været grundlaget for statistikken i mere end 10 år. Under hensyntagen til statistikens kvalitet har Danmarks Statistik i denne sammenhæng arbejdet for nedbringelse af byrden for de virksomheder der leverer oplysningerne til statistikken. Forberedelserne til implementering af den nye forordning vil foregå i løbet af 2004.

Omlægning af Udenrigshandelsstatistik På baggrund af drøftelser i de rådgivende udvalg for henholdsvis økonomisk statistik og erhvervsstatistik samt en række andre overvejelser i relation til kvalitet, opfyldelse af internationale krav mht. udgivelsestider, mv. er det besluttet at omlægge offentliggørelsen af

udenrigshandelsstatistikken i 2004. Omlægningen vil betyde, at flashversionen af udenrigshandelsstatistikken vil foreligge på et mere aggregeret niveau, mens anden version af statistikken vil foreligge uændret på det mest detaljerede niveau.

- Indberetninger til Intrastat* I 2003 blev det muligt at sende indberetningen via e-post i forbindelse med virksomhedernes brug af software pakken IDEP/CN8. Danmarks Statistik tilbyder også programmet TJEKdata, som kan bruges til at kontrollere indberetninger, der er dannet fra virksomhedernes økonomisystemer.
- Indberetning til Intrastat på virk.dk* Intrastat er den tælling i Danmarks Statistik der pålægger erhvervslivets den største indberetningsbyrde (ca. 2/3 af alle indberetninger). Derfor har Danmarks Statistik i samarbejde med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen besluttet at udvikle en særlig løsning for indberetning af Intrastat på erhvervsportalen virk.dk. Løsningen forventes klar i begyndelsen af 2004. Løsningen henvender sig særligt til de virksomheder, der i dag anvender papirblanketter til indberetning, og er udviklet med særligt hensyn til at lette arbejdet for virksomhederne.
- Intrastat på virk.dk* Sideløbende med udviklingen af internetløsningen til indberetning af Intrastat-oplysninger udvikles en mere tidssvarende model for validering og fejlretning af indberetninger med sandsynlige fejl (foregår i dag via brev). Modellen vil blive implementeret i begyndelsen af 2004. I internetløsningen vil virksomhederne modtage en e-post med besked om at der er observeret sandsynlige fejl med et link direkte hen til de pågældende indberetninger. Dette initiativ vil både bidrage til en nedbringelse af indberetningsbyrden og til en forbedret kvalitet af de første offentliggørelser af udenrigshandelsstatistikken.
- EU-udvidelse og Intrastat* Udvidelse af EU med 10 nye medlemslande i 2004 får betydning for de oplysninger, der skal indberettes til udenrigshandelsstatistikken. I dag indberettes ca. 10.000 virksomheder detaljerede oplysninger om deres handel med EU-landene. Handel med den øvrige verden angives til Told og Skat. Pligten til at indberette handel med de nye EU-lande indtræder pr. maj måned 2004, og forventes at berøre ca. 500 virksomheder, hvoraf de 325 ikke tidligere har været pligtige i Intrastat. Alle virksomheder vil blive grundigt informeret om implikationerne. Indberetningsbyrden til Intrastat vil alt andet lige stige – dog har oplysningerne tidligere skulle angives til toldmyndighederne i endnu mere detaljeret form, hvorfor der totalt set er tale om en lettelse.

<i>Nyt grundlag for betalingsbalancen</i>	<p>For tiden udgør udenrigshandelsstatistikken og Danmarks Nationalbanks betalingsstatistik hovedkilderne til opgørelserne af den danske betalingsbalance. På grund af den stigende kompleksitet i de internationale betalingsmønstre er det ikke muligt at opretholde kvaliteten af betalingsstatistikken – ikke mindst for tjenestehandel; hertil kommer også ny EU-lovgivning om rapporteringsgrænser i betalingsstatistikkerne. På denne baggrund, men også for at opnå kvalitetsgevinster og samfundsøkonomiske besparelser gennem en mere målrettet dataindsamling, besluttede Danmarks Statistik og Nationalbanken i 2002 at omlægge formen for indsamling af betalingsbalanceoplysninger. Beslutningen indebærer, at Nationalbankens betalingsstatistik nedlægges ved udgangen af 2004.</p>
<i>Nye oplysninger til betalingsbalancen</i>	<p>I 2003 er arbejdet med at etablere de nye systemer, som skal træde i stedet for betalingsstatistikken, blevet påbegyndt. Hovedlinien er, at navnlig store virksomheder skal indberette direkte til Nationalbanken og Danmarks Statistik. Nationalbanken vil indsamle oplysninger om betalingsbalancens finansielle konto og om formueindkomst, mens Danmarks Statistik vil indsamle oplysninger om betalingsbalancens øvrige poster. I dette arbejde er indgået, at internationale standarder, herunder kravene i forordningen, jf. ovenfor, skal kunne opfyldes.</p> <p>I Danmarks Statistik har arbejdet i 2003 navnlig været rettet mod indberetningsdelen af undersøgelsen af import og eksport af tjenester, som betegner en nydannelse i dansk statistik. I dette arbejde indgår orientering af virksomheder og brancheorganisationer, udarbejdelse af spørgeskemaer og vejledninger (bl.a. til brug for <i>virk.dk</i>) samt fastlæggelse af stikprøvedesign og systemdesign.</p> <p>I 2004 vil fokus blive flyttet til dialog med kommende indberettere og forberedelse af it-systemerne. Der vil blive udarbejdet systemer til at modtage indberettede data (fra 2. halvår) og til kvalitetskontrol. Endvidere skal der – som følge af det nye datagrundlag – foretages en omlægning af det nuværende system til opstilling af betalingsbalancen. Kilderne til betalingsbalancens løbende poster vil herefter primært omfatte statistik over vare- hhv. tjenestehandel, rejseundersøgelser (i samarbejde med Danmarks Turistråd), indkomstregistre samt regnskaber for offentlig forvaltning og service.</p>
<i>Forbrugerprisindeks</i>	<p>I 2004 vil der ske en fortsat tilpasning af det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) til eksisterende og nye EU-forordninger, der bl.a. omfatter fælles regler for kvalitetskorrektioner og stikprøvetagning.</p>

EU-prisundersøgelse En Parlaments- og Rådsforordning om opgørelse af købekraftpariteter er under udarbejdelse, og ventes vedtaget i 2005. Forordningen vil indeholde øgede krav til dataindsamling og statistikkvalitet, som kræver forberedelse i 2004. Dette sker med delvis EU-finansiering. Som noget nyt vil Danmarks Statistik fremover årligt offentliggøre hovedtal fra købekraftparitetsundersøgelsen.

Opgørelse af eksport- og importprisindeks og prisindeks for tjenester Forslaget til revideret konjunkturforordning kræver blandt andet, at der opgøres prisindeks i producent- og importled. Således reduceres muligheden for at anvende enhedsværdiindeks fra udenrigshandelsstatistikken i stedet for egentlige eksportprisindeks. Det betyder, at landene i praksis forpligtes til at opgøre eksportprisindeks. Derudover forpligtes landene til at opgøre importprisindeks baseret på importørernes indkøbspriser og producentprisindeks for tjenester i serviceerhverv. Prisindeksene skal, uanset hvornår forslaget vedtages, opgøres fra 2005 eller 2006, idet der dog er mulighed for visse overgangsordninger.

Arbejdet med at forberede opgørelse af de nævnte indeks påbegyndes i 2004. Der gennemføres med EU-finansiering et mindre pilotprojekt om metodiske og statistiske problemer ved opgørelse af producentprisindeks for tjenester til brug for fastprisberegninger i nationalregnskabet mv.

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning I forbindelse med opgørelse af prisindeks for indenlandsk vareforsyning (tidligere engrosprisindekset) tages et nyudviklet system til overvågning og opdatering af stikprøven i brug. Derudover gennemføres med EU-finansiering et udviklingsprojekt med henblik på opgørelse af importprisindeks baseret på de faktiske importpriser; i dag anvendes importørernes indenlandske salgspriser.

6.3 Nationale initiativer

Bortset fra den nationale prisstatistik og de økonomiske modeller er statistikkerne i dette afsnit også i det alt væsentlige omfattet af EU-retsakter, jf. *tabel 6.3*. Store dele er således omfattet af det årlige indberetningsprogram i henhold til ENS-forordningen. Der er imidlertid ikke på disse områder ny eller ændret EU lovgivning undervejs.

Generel økonomisk statistik

<i>Årlige nationalregnskaber</i>	I december 2003 blev endelige nationalregnskabstal for 2000 og foreløbige tal for årene 2001-2002 offentliggjort. Foreløbige tal for 2003 offentliggøres første gang i slutningen af februar 2004. Endeligt regnskab for året 2001 samt reviderede tal for 2002 og 2003 offentliggøres ved udgangen af 2004.
<i>Foreløbige årlige beregningssystemer</i>	I 2002 indledtes et arbejde med etableringen af et forbedret beregningssystem til opgørelse af foreløbige årlige nationalregnskaber. Systemet vil blive anvendt til opgørelsen af nationalregnskabet 23 måneder efter årets udgang. Udviklingen af systemet er intensiveret i 2003, og systemet forventes taget i brug i efteråret 2004 ved beregningen af 2002.
<i>Datarevision af nationalregnskabet</i>	I forbindelse med offentliggørelsen af nationalregnskabets decemberversion 2004 vil der blive indarbejdet nogle definitoriske ændringer af opgørelserne for at opfylde de senere års ændringer i ENS-forordningen. Den mest betydende er den ovenfor nævnte indførelse af en ændret behandling af rentemarginalen (FISIM). Ved samme lejlighed vil der blive gennemført datarevisioner på områder, hvor der foreligger ny primærstatistik eller ny viden i øvrigt. Endvidere vil basisåret for fastprisberegningerne blive ændret til 2000; samtidig vil publiceringen af nationalregnskabets mængdeindeks (værdier i faste priser) gå over til at blive kædeindeks, idet der dog fortsat vil være traditionelle fastprisværdier tilgængelige i databankerne. Arbejdet med disse opgaver er påbegyndt i 2003. De definitoriske ændringer vil blive ført tilbage til 1966.
<i>Udbygning af miljøregnskaber</i>	I 2004 arbejdes der på at udbygge miljøregnskaberne med brancherelaterede indikatorer for at belyse forbindelsen mellem økonomisk aktivitet og miljøbelastende forhold.
<i>Arbejdstimer og produktivitet</i>	I første kvartal 2004 offentliggøres der lange tidsserier tilbage til 1966 for antal arbejdstimer samt for arbejdsproduktiviteten fordelt på 130 erhverv; arbejdstimerne vises med en opdeling på fem uddannelsesgrupper. Systemet vil herefter blive udbygget med kvartalsvise opgørelser. Endvidere beregnes der totalfaktorproduktiviteter, som ud over arbejdskraft også inddrager produktionsfaktoren kapital.
<i>Nationalregnskabets statuskonti</i>	Arbejdet med opstillingen af nationalregnskabets statuskonti videreføres i 2004, idet systemet til opgørelse af jordværdier færdiggøres, hvorefter arbejdet fortsætter med at etablere et system for de øvrige ikke-finansielle, ikke-producerede aktiver.

- Forbruger- og nettoprisindeks* En dokumentation af forbruger- og nettoprisindeks og det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) er under udarbejdelse, og vil blive udsendt i løbet af 2004.
- Kreditmarkedsstatistik* Som et led i samarbejdsaftalen mellem Danmarks Statistik og Nationalbanken har Nationalbanken i de senere år overtaget og udvidet produktionen af statistik for pengeinstitutter og en række andre finansielle institutioner. På baggrund af de nye og forbedrede muligheder for at belyse penge- og kapitalmarkedet og den ændrede arbejdsdeling blev Danmarks Statistiks løbende publicering i 2003 omlagt til primært at omfatte kvartalsstatistikker. Arbejdet med at tilpasse statistikken til de nye muligheder fortsætter ind i 2004.

Økonomiske Modeller

- ADAM* I 2003 er der arbejdet på en ny version af modellen, der vil indeholde en reduceret finansiel model, baseret på nationalregnskabets finansielle konti. Desuden vil den indeholde en mere sammenhængende bestemmelse af arbejdstid, arbejdsudbud og løn. Modellen ventes opstillet og udsendt primo 2004.
- I 2004 udsendes og testes som nævnt den nye modelversion. Derefter påbegyndes endnu en modelversion, tilpasset det reviderede nationalregnskab, der ventes udsendt ultimo 2004. Denne modelversion vil have forenkledede grupperinger af brancher og endelig anvendelse, og den vil være forberedt for brug af kædeindeks for fastprisaggregater.
- Miljømodeller* Et projekt under Energistyrelsens energiforskningsprogram om videreudvikling af energi/emissionsmodellen EMMA afsluttedes i 2003. Der ventes ingen aktivitet på dette område i 2004.